T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/325
KARAR NO : 2025/562
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: 690 sayılı KHK kapsamında güvenlik korucusu olarak görev yapan davacının, emekli olarak görevinden ayrıldığı tarihe kadar tazminat ödenmesi istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ve bu işlem nedeniyle oluştuğu ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açtığı davada, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden ADLİ YARGININ görevli bulunduğu hk.

K A R A R

Davacı : L. O.
Vekili : Av. İ. E. Ü.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. T. E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 19/11/1996 tarihinden 28/04/2017 tarihine kadar 690 sayılı KHK kapsamında "*güvenlik korucusu*"; 2017 yılı Mayıs ayından, emekliye ayrıldığı 24/04/2023 tarihine kadar Şemdinli Kaymakamlığı bünyesinde silahlı güvenlik olarak görev yaptığını, 442 sayılı Kanun'un Ek-16. ve Ek-17. maddeleri gereği kendisine tazminat ödenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddedildiğini ifade ederek; 31/07/2023 tarihli ve 77952790 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bağımsız ve Hizmet Akdiyle Çalışanlar Emeklilik Daire Başkanlığı işleminin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan tazminatın, idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 17. İdare Mahkemesi 27/03/2024 tarih ve E.2023/2199, K.2024/474 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Yukarıda aktarılan 29/04/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 48. maddesiyle 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek 15. madde ile; 442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenlerin, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanacağı kurala bağlanarak güvenlik korucularına (geçici köy korucuları) sosyal güvenlik yönünden sigortalı olma hakkı tanındığı ve anılan Kanunun ek 15. maddesinin yürürlük tarihinin; 29/04/2017 olarak belirlendiği, bu tarihten önce güvenlik korucusu olarak görevleri sona erenler ile güvenlik koruculuğu görevi nedeniyle maddenin yürürlük tarihinden önce emekli, yaşlılık veya vazife malullüğü aylığı ile 2330 sayılı Kanun ve 442 sayılı Köy Kanunu*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

kapsamında aylık bağlanmamış olanlar için 5434 sayılı Kanunun değil, 5510 sayılı Kanunun uygulanacağı açıktır.

Buna göre, güvenlik korucusu olan davacı hakkında 5510 sayılı Kanun uyarınca maluliyet hükümlerinin uygulanmaması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, aynı Kanunun 101. maddesi uyarınca iş mahkemeleri görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 17. İş Mahkemesi 13/03/2025 tarih ve E.2025/98, K.2025/27 sayılı kararı** ile, dava idari yargının görev alanına girdiğinden Mahkemelerinin görevsizliğine, 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b maddesine göre yargı yolunun caiz olmaması dava şartı olup, HMK'nun 115/2 maddesi gereği dava şartı noksanlığından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda uyuşmazlığın, geçici köy korucusu olarak 19/11/1996 - 28/04/2017 tarihleri arasında görev yaptığı belirtilen davacının tazminat isteminin reddine dair kurum işleminin iptali ile yoksun kaldığı tazminatı ödenmesi talebine ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Somut uyuşmazlık değerlendirildiğinde 19/11/1996 - 28/04/2017 tarihleri arasında geçici köy korucusu olarak çalışan davacı ile davacıyı istihdam eden Devlet arasında işçi işveren ilişkisinin bulunmadığı, kamu görevi ifa eden davacının talebinin reddine dair idari işlemden kaynaklanan uyuşmazlıkta işçilik alacaklarının idari yargının görev alanına girdiği anlaşılmakla, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b ve 115/2. maddeleri gereğince, yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine..."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 17. İş Mahkemesince adli yargı dava dosyası ve ekinde idari yargı dosya sureti Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. T.C. Anayasası'nın "*F. Uyuşmazlık Mahkemesi*" başlıklı 158. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)
Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,
a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
...
c) Kamu idarelerinde;
1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar, sigortalı sayılırlar."

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

9. 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/4/2017-KHK-690/48 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/44 md.)

442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenler, 4 **üncü***maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.*

Güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar ile görevleri sona erenlerin sigortalı işe giriş ve sigortalı işten ayrılış bildirgeleri, çalışmaya başladıkları tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili valiliklerce verilir. Bunların prime esas günlük kazançları bu Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırıdır. İlgili primlerin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı valiliklerce ödenir.

Güvenlik korucularının veya valiliğin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen güvenlik korucuları malûl sayılır.

Güvenlik korucusu olarak görev yapmakta iken 55 yaşını dolduranlardan en az 15 yıl bu görevde bulunmuş olanlara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu fıkra kapsamında yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca terör suçlarından hüküm giymemiş olmak şarttır. Hüküm giymeden önce aylık bağlanmış olması halinde ise bağlanan aylık kesilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla güvenlik korucusu olarak görevde bulunanların valiliklerin talebi üzerine güvenlik korucusu olarak geçen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmadığı süreleri için müracaat tarihinde geçerli olan prime esas kazanç alt sınırı ve %32.5 oranı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde valiliklerce ödenir. Bu süre içinde sigorta primlerinin ödenmemesi halinde bu Kanunun 89 uncu maddesi hükümleri uygulanarak primler tahsil olunur.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce görevi sona erenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun kapsamında emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı ya da 442 sayılı Kanunun mülga ek 16 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmış olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Kurum yetkilidir.

10. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

...

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

11. 442 sayılı Köy Kanunu'nun 74. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

"Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi mahsul zamanlarında çapulcular ve eşkıya türemiş ise yağmadan köy halkını korumak için köylünün eli silah tutanlarından lüzumu kadarını gönüllü güvenlik korucusu ayırarak bunların isimlerini bir kağıda yazıp kaymakama götürür. Kaymakamın müsaadesi olursa bu gönüllü güvenlik koruculari asıl korucularla beraber yağmacılara ve eşkiyaya karşı köy ve köylüyü korurlar.

(Ek:26/3/1985 - 3175/1 md.; Değişik: 27/5/2007 - 5673/1 md.) Cumhurbaşkanınca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar güvenlik korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek güvenlik korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Cumhurbaşkanı bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Görevlendirmeyi gerektiren hallerin ortadan kalkması durumunda veya idarî zaruret hallerinde görevlendirmeye **ilişkin** *aynı usûl uygulanmak suretiyle güvenlik korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilir. (Ek cümle: 17/4/2017-KHK-690/27 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/23 md.) Güvenlik korucularından 55 yaşını dolduranların görevleriyle ilişikleri kesilir."*

12. 442 sayılı Kanun'un 17/04/2017 tarih ve 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28. maddesi ile Mülga Ek 16. maddesi şöyledir:

" Geçici köy korucularından 55 yaşını dolduranların görevleriyle ilişikleri kesilir. İlişikleri kesilenlerden onbeş yıl veya daha fazla hizmeti olanlara hayatta bulundukları sürece 5.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda, Sosyal Güvenlik Kurumunca aylık bağlanır. Onbeş yılı aşan her yıl için 5.000 gösterge rakamına 200 gösterge rakamı ilave edilir ve bu şekilde yapılacak ilave hiçbir şekilde 3.000 gösterge rakamını geçemez. Aylık göstergesine ilave edilecek 200 gösterge rakamının hesabında, ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için 200 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın onikide biri aylığa ayrıca eklenir.

Birinci fıkra hükümlerine göre aylık bağlanmış olanlardan vefat edenlerin dul eşleri ile 55 yaşını doldurmamış olmakla birlikte onbeş yıl veya daha fazla süre geçici köy koruculuğu hizmeti bulunanlardan görevleriyle ilişikleri devam etmekte iken vefat edenlerin dul eşlerine birinci fıkraya göre hesaplanacak aylığın yüzde yetmişbeşi oranında aylık bağlanır. Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık alan dul eşe, bu fıkraya göre hesaplanan tutarın yarısı uygulanır. Dul eşe bağlanan aylıklar evlenmesi halinde kesilir ve ölüm nedeni hariç dul kalmaları halinde yeniden bağlanmaz.

Terör suçlarından dolayı hüküm giyen geçici köy korucularına veya dul eşlerine, aylık bağlanmaz. Hüküm giymeden önce aylık bağlanmış olması halinde ise bağlanan aylığı kesilir.

Geçici köy korucularından sakatlananların kendilerine, ölenlerin ise dul ve yetimlerine 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle malûllük ya da dul ve yetim aylığı bağlanmış olması durumunda, bu madde hükümlerine göre ayrıca aylık bağlanmaz, önceden bu madde hükümlerine göre bağlanmış olanların aylıkları kesilir.

13. 442 sayılı Kanun'un 17/04/2017 tarih ve 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28. maddesi ile Mülga Ek 17. maddesi şöyledir:

"55 yaşını doldurup onbeş yıldan az hizmeti olan veya 55 yaşını doldurmamış olan geçici köy korucularından; sağlık ve idarî nedenlerle görevine son verilenler ile ölenlere (55 yaşını doldurmamış olmakla birlikte onbeş yıl veya daha fazla hizmeti bulunanlardan görevleri ile ilişikleri devam etmekte iken vefat edenler hariç), 20.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ve hizmet yılı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda tazminat ödenir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

55 yaşını doldurmadan kendi istekleri ile görevlerinden ayrılan geçici köy korucularına, hizmet sürelerine bakılmaksızın 20.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ve hizmet yılı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda tazminat ödenir.

Tazminat hesabında bir yıldan az olan hizmet süresi bir yıl kabul edilir. Bir tam yılı aşan süreler için; ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süre ile orantılı ödeme yapılır. Vefat eden geçici köy korucularının hak ettiği tazminat kanunî mirasçılarına ödenir. Verilecek tazminat tutarından herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Ek 16 ncı madde uyarınca aylık bağlanan veya disiplin hükümlerinin uygulanması sonucu görevlerine son verilen geçici köy korucularına bu madde hükümlerine göre tazminat ödenmez.

Geçici köy korucularından görev süresi içinde vefat edenlerin eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa anne ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine, 15.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaksızın ölüm yardımı ödenir.

Geçici köy korucularından sakatlananların kendilerine, ölenlerin ise dul ve yetimlerine 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle malûllük ya da dul ve yetim aylığı bağlanmış olması durumunda; bu madde hükümlerine göre ayrıca tazminat ödenmez, önceden bu madde hükümlerine göre tazminat ödenmiş olanların almış oldukları tazminat tutarı 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenmesi gerekecek nakdî tazminat tutarından düşülür.

Ek 16 ncı madde ile bu madde kapsamındaki ödemeler, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılır ve ödemenin yapılmasını takip eden iki ay içinde Hazineden tahsil edilir."

B. Yargı Kararı

14. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak,*yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece ekinde idari yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, 690 sayılı KHK kapsamında güvenlik korucusu olarak görev yapan davacının, emekli olarak görevinden ayrıldığı tarihe kadar tazminat ödenmesi istemiyle yapmış olduğu başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ve bu işlem nedeniyle yoksun kalınan zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

18. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

19. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

20. Somut olayda, 19/11/1996 tarihinden itibaren 28/04/2017 tarihine kadar 690 sayılı KHK kapsamında güvenlik korucusu olarak görev yapan ve 2017 yılı Mayıs ayından emekliolarak görevinden ayrıldığı 24/04/2023 tarihine kadar Şemdinli Kaymakamlığı bünyesinde silahlı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin

güvenlik olarak görev yapan davacının, 442 sayılı Kanun'un Ek-16. ve Ek-17. maddeleri gereği tazminat ödenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 31/07/2023 tarihli ve 77952790 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bağımsız ve Hizmet Akdiyle Çalışanlar Emeklilik Daire Başkanlığı işleminin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan tazminat ödemesinin idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi talebiyle davalı kuruma müracaat ettiği ancak kurum tarafından hakkında herhangi bir işlem yapılmaması üzerine dava açtığı; dosya kapsamından davacının 5510 sayılı Kanun'un 4/a maddesi kapsamında sigortalı olduğu, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetlerinin bulunmadığı ve 5510 sayılı Kanun'un geçici 4/2. maddesindeki hükmün uygulama alanının bulunmadığı gözetildiğinde, emeklilik tazminatının ödenmesi ve bu istemle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme uyarınca görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 17. İş Mahkemesinin 13/03/2025 tarih ve E.2025/98, K.2025/27 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 17. İş Mahkemesinin 13/03/2025 tarih ve E.2025/98, K.2025/27 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden dhn14q1 - qs0KdSe - FA1dUUW - ytmfE8= ile erişebilirsin